

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bohdan Bieniek (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SO del. Teresa Suchcicka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 marca 2016 r. w B.

sprawy z odwołania J. N.

przy udziale zainteresowanej S. N.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustanie ubezpieczenia społecznego rolników

na skutek apelacji wnioskodawcy J. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 czerwca 2015 r.
sygn. akt V U 459/15

I. oddala apelację,

II. zasądza od J. N. na rzecz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w B. kwotę 135 (sto trzydzieści Pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

III AUa 1077/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9.02.2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego J. N. w okresach wskazanych w decyzji oraz ustanie obowiązku opłacania składek od wymienionych dni, naliczając jednocześnie wysokość należnych składek na te ubezpieczenia wraz z odsetkami za zwłokę.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że J. N. nie złożył w Kasie oświadczenia o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników w terminie 14 dni od dnia wznowienia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, w okresach wyszczególnionych w niniejszej decyzji. Wobec powyższego ustał obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

J. N. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Podniósł, że niesłusznie został wykluczony z ubezpieczenia, a pouczenie o konieczności informowania organu rentowego o wszelkich zmianach mających wpływ na ubezpieczenie społeczne rolników było nieczytelne. W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, iż nieprzerwanie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że wydając decyzję z dnia 26.03.2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję w punkcie I, nie stwierdzając ustania ubezpieczenia społecznego rolników w dniu 1.07.2005 r. W pozostałym zakresie decyzja z dnia 26.03.2015 roku była tożsama z decyzją zaskarżoną. Organ rentowy podtrzymał argumentację jak w uzasadnieniu decyzji.

S. N., wezwana do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanej, oświadczyła, że przychyliła się do odwołania J. N. od decyzji z dnia 26.03.2015 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 25 czerwca 2015 r. umorzył postępowanie w części dotyczącej odwołania od decyzji z dnia 9 lutego 2015 r. i oddalił odwołanie od decyzji z dnia 26 marca 2015 r.

Sąd I instancji stwierdził, że decyzją z dnia 9.02.2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia społecznego orzekł o ustaniu ubezpieczenia J. N. w okresach wskazanych w decyzji. Kolejną decyzją z dnia 26.03.2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję w części tj. nie stwierdzając ustania ubezpieczenia społecznego rolników w dniu 1 lipca 2005 r.

Ponieważ pierwsza decyzja z dnia 9.02.2015 r. została zmieniona jedynie w części sąd umorzył postępowanie toczące się w związku z odwołaniem od tej decyzji na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Dalej Sąd stwierdził, że istnieje szereg okoliczności bezspornych. I tak w dniu 10.04.1996 r. odwołujący rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej o nazwie J. N. Zakład (...), polegającej na wykonywaniu robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków oraz wykonywaniu konstrukcji i pokryć dachowych. Decyzją z dnia 5.03.2002 r. J. N. został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników od 26.11.1993 r. do 9.04.1996 r. oraz od 1.10.2001 r. do nadal, ponieważ posiadał gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego i ustało ubezpieczenie z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych z dniem 30.09.2001 r.

W dniu 26.11.2004 r. odwołujący złożył oświadczenie, że chce podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w KRUS od 8.11.2003 r. oraz zaświadczenie z Drugiego Urzędu Skarbowego w B. z dnia 23.11.2004 r. z którego wynikała od 1.11.2004 r. przerwa w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 18.01.2005 r. stwierdzono spełnianie warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Z pisma Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w B. z dnia 29.01.2015 r. znak: (...) (...) (...) wynika, że odwołujący po zgłoszonej przerwie od 1.11.2004 r. wznowił działalność gospodarczą od 24.10.2005 r. nie informując o tym organu rentowego. Wobec braku oświadczenia J. N. o wznowieniu prowadzenia działalności gospodarczej od 24.10.2005 r. w terminie 14 dni od dnia wznowienia organ rentowy stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego od 1.01.2006 roku tj. z końcem czwartego kwartału 2005 r.

J. N. wskazał, że niedochowanie przez niego terminu i niezłożenie wymaganych dokumentów o kontynuowaniu ubezpieczenia rolniczego w Kasie jest skutkiem tego, że informacje przedstawione przez organ były nieczytelne. Jednocześnie organ rentowy nie poinformował odwołującego o konsekwencjach niedopełnienia tych obowiązków.

Sąd uznał, że powinien ocenić przepisy pod kątem przywrócenia terminu do złożenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenia o kontynuowaniu tego ubezpieczenia z uwagi na wznowienie wykonywania prowadzonej działalności pozarolniczej.

W ocenie sądu nie ulega wątpliwości, iż wszystkie argumenty podniesione przez odwołującego nie mogły zostać uznane za skuteczne. Z decyzji z dnia 24.01.2005 r. wynika, że Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego udzielił J. N. wszelkich niezbędnych informacji. Na odwrocie wskazanej decyzji znajduje się szereg niezbędnych pouczeń, m.in. dotyczących obowiązku informowania Kasy o wszelkich okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu. W szczególności w przypadku rolnika podlegającego ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej za taką okoliczność wskazano zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej – a następnie podjęcie działalności (pkt 8). Takie informacje rolnik obowiązany jest przedłożyć w Kasie, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni od zaistnienia zdarzenia. Wobec powyższego należy uznać, że pouczenie skarżącego było właściwe i prawidłowe w przedmiotowej sprawie. W ocenie sądu brak jest powodów, dla których wystosowane przez organ pouczenie należałoby uznać za nieczytelne bądź niezrozumiałe. Wbrew zatem stanowisku odwołującego organ rentowy udzielił wyczerpujących i niezbędnych informacji, które w rezultacie wykluczają możliwość powołania się przez J. N. na niepoinformowanie ubezpieczonego o zakresie jego obowiązków. Co więcej, skarżący nie tylko nie poinformował organu rentowego o wznowieniu działalności ale jednocześnie nie przedłożył w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaświadczenia o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy do dnia 31 maja roku podatkowego. Z kolei niezachowanie tego obowiązku, w świetle art. 5a ust. 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik był obowiązany złożyć takie zaświadczenie w Kasie.

Zgodnie art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1) złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;
- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2528 zł.

W świetle wprowadzonego z dniem 24.08.2005 r. przepisu art. 5a ust. 2 za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także:

- 1) wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono;
- 2) zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności ((...)).

Termin określony w art. 5a ust. 1 pkt 1 przytoczonej ustawy może zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych (art. 5a ust. 7).

W świetle utrwalonej linii orzeczniczej „zdarzenie losowe” należy utożsamiać z nadzwyczajnym, niepewnym i niezależnym od woli ubezpieczonego zdarzeniem, którego nie mógł przewidzieć i którego nastąpieniu nie mógł zapobiec, pomimo zachowania wymaganej w danych okolicznościach staranności. W zgodzie z takim rozumieniem

przestawionego pojęcia, do kategorii zdarzeń losowych zaliczyć trzeba zdarzenia związane z działaniami sił przyrody, jak na przykład ogień, powódź i grad, obsunięcie się ziemi lub tąpnięcia, ale także zdarzenia związane z działaniami ludzkimi, jak na przykład nagła i nieprzewidziana choroba, przestępstwo, wypadek komunikacyjny. Nieznajomość prawa nie stanowi natomiast zdarzenia losowego uzasadniającego przywrócenie terminu w rozumieniu art. 5a ust. 7 ustawy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20.06.2013 r., III AUa 114/13, LEX nr 1428228).

W ocenie sądu, mając na uwadze, że niedochowanie obowiązku informacyjnego o wznowieniu działalności przez odwołującego trwało przeszło 10 lat brak jest wiarygodnych okoliczności, które wskazywałyby, że wynikało to ze zdarzeń losowych niezależnych od skarżącego. Okoliczności zaprezentowane przez odwołującego nie stanowiły okoliczności, które mogłyby uzasadnić przywrócenie terminu w przedmiotowej sprawie.

Skoro zatem J. N. nie dopełnił obowiązków wynikających z art. 5a ust. 1 w związku z art. 5a ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, oraz obowiązku z art. 5a ust. 4 a jednocześnie nie zaszyły przesłanki przywrócenia terminu do wykonania tych obowiązków, organ rentowy prawidłowo wyłączył odwołującego z ubezpieczenia społecznego rolników w okresach wskazanych w decyzji.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 26 marca 2015 r.

Apelację od powyższego wyroku złożył odwołujący, zaskarżając go w części stwierdzającej brak podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresach wskazanych w decyzji, zarzucając :

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 3a oraz art. 5a ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez błędne uznanie, iż J. N. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego w okresach wskazanych w decyzji.

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. przez dokonanie dowolnej zamiast swobodnej oceny dowodów, objawiającej się w jednostronnej, korzystnej jedynie dla organu rentowego ocenie materiału dowodowego, co skutkowało błędnym uznaniem przez Sąd pierwszej instancji, iż ubezpieczenie odwołującego w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego ustало w okresach, które zostały wskazane w decyzji.

- naruszenie prawa procesowego przez oddalenie wniosku dowodowego odwołującego o odroczenie terminu rozprawy w celu uzyskania zaświadczenia Urzędu Skarbowego o wysokości podatku dochodowego za lata 2005 -2014.

Wobec powyższego skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania w części, tj. uznanie, iż odwołujący pozostaje objęty ubezpieczeniem w okresach, których dotyczy apelacja oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nadto wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu - zaświadczenia Naczelnika II Urzędu Skarbowego w B. z dnia 2.07.2015 r., na okoliczność, iż odwołujący spełniał kryterium podatkowe pozwalające na pozostanie w ubezpieczeniu społecznym rolników.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna. Podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników plasuje się w domenie wykładni prawa, a nie sferze faktów. Oznacza to, że Sąd oddalając odwołanie wnioskodawcy nie mógł naruszyć art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten dotyczy oceny wiarygodności i mocy dowodów, na podstawie których można wnioskować o faktach mających znaczenie dla sprawy. Z kolei układ zaistniałych zdarzeń decyduje o zastosowaniu przepisu prawa materialnego (proces subsumpcji). Uznanie podlegania lub niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jest konsekwencją faktów, które miały miejsce. Wnioskodawca domaga się objęcia ubezpieczeniem i w tym upatruje naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., gdyż Sąd dokonał dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów. Apelujący pomija jednak, które z okoliczności

są niewiarygodne. Tak ujęty zarzut nie może przynieść spodziewanego efektu. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. nie może sprowadzać się do przedstawienia własnej koncepcji, bez odwołania się do reguł interpretacyjnych zawartych w omawianej normie. W końcu już Sąd Okręgowy stwierdził, iż szereg okoliczności w sprawie pozostaje bezspornych (prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, jej zawieszenie a następnie podjęcie, brak zawiadomienia organu rentowego o wznowieniu działalności). Stąd też ów zarzut jest wadliwy. Można jedynie uzupełnić ustalenia Sądu w zakresie wyłączenia skarżącego z ubezpieczenia społecznego rolników, gdyż ich ujęcie przez odwołanie się do okresów wymienionych w decyzji nie daje czytelnego obrazu na pierwszy rzut oka. Chodzi o wyłączenie odwołującego z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 stycznia 2006 r. do 31 marca 2006 r. i od 1 lipca 2006 r. do 15 lipca 2006 r., 1 stycznia 2007 r. do 30 czerwca 2008 r., 1 kwietnia 2009 r. do 30 listopada 2011 r., od 11 kwietnia 2012 r. do 3 lutego 2013 r. i od dnia 5 kwietnia 2013 r. Wymieniony zakres obrazuje skalę zaniechań wnioskodawcy.

Podobnie rzecz wygląda w kontekście oddalenia wniosków dowodowych, co może suponować zarzut dotyczący niewyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych sprawy. Pomija jednak, że czynność ta została przekonywująco uzasadniona. Trzeba zatem po raz kolejny przypomnieć, że okoliczność związana z wysokością należnego podatku ma na celu ukrycie równorzędnie istotnego warunku, jakim było (jest) złożenie oświadczenia o zamiarze kontynuowania ubezpieczenia rolnego w związku z podjęciem działalności gospodarczej. Nie było zatem potrzeby przeprowadzania dowodu na daną okoliczność.

Powyższe czyni, iż w sprawie brak przesłanek do negowania ustaleń Sądu Okręgowego. Składają się one w zwarta całość, a zarzuty apelacyjne nie mogły ich podważyć.

W tym układzie należy podjąć się oceny zarzutów prawa materialnego. Niemniej odpowiedź na istotę problemu należy poprzedzić stwierdzeniem, że istota sporu koncentruje się na kumulatywnych tytułach ubezpieczenia społecznego. Chodzi o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym wykonywaniu pozarolniczej działalności gospodarczej, czyli o zakres regulacji z art. 5a ustawy 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U 2015, poz. 704, dalej powoływana jako ustawa). Ów przepis został wprowadzony do porządku prawnego w dniu 1 stycznia 1997 r. Istotnej zmiany jego treści dokonano dopiero w dniu 2 maja 2004 r. Analiza wprowadzonych zmian ustawowych pozwala na postawienie tezy, że ich celem jest „uszczelnienie” rolniczego systemu ubezpieczenia społecznego. Dopuszczalność wyboru tego ubezpieczenia jest reglamentowana kolejnymi i coraz bardziej rygorystycznymi warunkami. Ma to istotne znaczenie, jeżeli weźmie się pod uwagę, że do dnia 31 grudnia 1996 r. rolnik, który rozpoczynał prowadzenie działalności pozarolniczej był eliminowany z korzystniejszego ubezpieczenia rolniczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2006 r., I UK 172/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 52). W tym ujęciu wprowadzenie do obrotu prawnego przepisu art. 5a ustawy należy postrzegać jako złagodzenie reguły, według której ubezpieczenie społeczne rolników ma jedynie subsydiarne znaczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2006 r., III UK 46/06, OSNP 2007, nr 15-16, poz. 233).

Rolnik może nadal podlegać ubezpieczeniu rolniczemu jeżeli kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza określonej kwoty. Diagnozując to zastrzeżenie nie można stracić z pola widzenia, że wybór rodzaju ubezpieczenia nie ma charakteru jednorazowego. Wręcz przeciwnie ustawodawca przyjął roczną sekwencję roczną. Przyjęcie takiego rozwiązania wydaje się zrozumiałe, jeżeli zważyć, że korzystanie z preferencyjnego ubezpieczenia społecznego rolników zostało zastrzeżone jedynie dla rolników, którzy w niewielkim zakresie podejmują działalność gospodarczą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2006 r., I UK 75/06, OSNP 2007, nr 19-20, poz. 285). Warunkiem formalnym wyboru albo kontynuowania ubezpieczenia rolniczego jest zachowanie terminów wskazanych przez ustawę. Rolnik jest zobowiązany złożyć w KRUS oświadczenie o kontynuowaniu ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności. Rolnik lub domownik mają również obowiązek składać zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona kwota podatku dochodowego wraz z wnioskiem o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników corocznie do dnia 31 maja (art. 5a ust. 4 ustawy). Terminy przewidziane w przepisie art. 5a ust. 1 pkt 1 i ust. 4 mają na celu racjonalizację mechanizmu kontroli ustalonych w ustawie warunków umożliwiających rolnikowi pozostaniu w ubezpieczeniu społecznym, pomimo podjęcia innej działalności gospodarczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2006 r., III UK 91/06, OSNP 2007, nr

21-22, poz. 329). Istotę tej regulacji, a jednocześnie jej zgodność z Konstytucją RP potwierdził Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok TK z dnia 13 marca 2006 r., P 8/05, OTK 2006-A, nr 3, poz. 28). Terminy wskazane w art. 5a są terminami prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 r., I UK 246/06, OSNP 2008, nr 5-6, poz. 76). Znaczący to tyle, że nie podlegają one przywróceniu, chyba że przepisy prawa dopuszczają taką możliwość. Jednak nawet w tym przypadku nie stosuje się przepisów prawa procesowego (k.p.a., k.p.c.) w zakresie regulacji odnoszącej się do przywracania terminów procesowych (por. uchwała NSA z dnia 14.10.1996 r., (...) 19/96, (...) 1997, nr 2, poz. 56). Dopuszczalność przywrócenia tych terminów istnieje dopiero od dnia 24 sierpnia 2005 r. W rezultacie nie podlegają przepisowi art. 5a ust. 7 ustawy zdarzenia wcześniejsze (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 lutego 2007 r., III AUa 2852/05, Lex nr 339743).

Skutkiem niezachowania wskazanych terminów jest ustanie ubezpieczenia społecznego rolników, a w rezultacie objęcie powszechnym ubezpieczeniem społecznym z racji prowadzenia działalności pozarolniczej.

Nawiązując do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy jest jasne, że wnioskodawca nie złożył wniosku deklarującego kontynuowanie ubezpieczenia rolniczego po podjęciu działalności gospodarczej. W tej mierze zaniechanie ubezpieczonego obrazuje korespondencja pozwanego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Urzędem Gminy D. i Urzędem Skarbowym (wykaz zeznań podatkowych, informacja o zawieszeniu działalności, przychód z działalności) znajdująca się w aktach organu rentowego.

Oznacza to, że wystąpił skutek w postaci ustania ubezpieczenia społecznego rolników.

Apelacja opiera się na argumente, że wnioskodawca nie miał wiedzy o ciążyących na nim obowiązkach, zwłaszcza nie został o nich czytelnie pouczony. Tak skonstruowane stanowisko pomija zupełnie argument Sądu I instancji o treści decyzji z k- 41 akt KRUS i zawartym w niej pouczeniu (pkt 8). Ten element dostatecznie odkrywa słabość siły jurydycznej wniesionego środka odwoławczego. Nie sanuje go stanowisko odwołujące się do poglądów judykatury. Chodzi o konkluzję, że o wyłączeniu z ubezpieczenia rolniczego powinno decydować przede wszystkim zachowanie kryterium podatkowego, szczególnie w sytuacji, gdy ubezpieczony nie został pouczony przez KRUS o skutkach nie złożenia wniosku albo zaświadczenia, o których mowa w art. 5a ust 1 i ust 4 ustawy (por. wyrok SN z dnia 22.01.2008 r., I UK 238/07, OSNP 2009, nr 5-6, poz. 76, wyrok SN z dnia 29 maja 2013 r., I UK 641/12, LEX nr 1335919, wyrok SN z dnia 27 listopada 2012 r., I UK 269/12, OSNP 2013, nr 19-20, poz. 240). Zapatrywanie to spotkało się z dezaprobatą w niektórych rozstrzygnięciach Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z dnia 10.06.2010 r., I UK 49/10, OSNP 2011, nr 23-24, poz. 304).

Przy ocenie tej przesłanki nie można pominąć uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 17 września 2015 r., III UZP 1/15, że brak indywidualnego pouczenia ubezpieczonego przez organ rentowy o wynikającym z art. 5a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników obowiązku złożenia w terminie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku dochodowego od przychodów z prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej nie powoduje uchylenia określonego w art. 5a ust. 6 tej ustawy skutku w postaci ustania ubezpieczenia społecznego rolników.

Możliwość zniwelowania skutku określonego w art. 5a ust 5 i 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ze względu na brak pouczenia ze strony KRUS, czy też szerzej z uwagi na brak wiedzy ubezpieczonego, jest wyjątkiem, który można zastosować jedynie w niektórych sytuacjach. Niewątpliwie ocena Sądu Okręgowego o przeciętnej mierze staranności osoby prowadzącej działalność jest wystarczającym argumentem w sprawie, skoro sam zainteresowany nie tylko nie zawiadomił pozwanego w terminie, lecz ukrywał ten fakt przez kilka lat. Oznacza to, że przekroczenie terminów określonych w art. 5a ust. 1 i ust. 4 ustawy skutkuje ustaniem ubezpieczenia społecznego rolników, a jedynie w wyjątkowych wypadkach, ze względu na brak pouczenia ze strony KRUS, możliwe jest rozważenie, że nie doszło do ustania ubezpieczenia rolniczego.

Trafnie odkodowana – przez Sąd Okręgowy -sekwencja zdarzeń (a także pouczenie KRUS w decyzji z dnia 18 stycznia 20105 r.) świadczy o tym, że skarżący zdawał sobie sprawę z powinności, które przewidywał art. 5a ustawy. W celu

uniknięcia wykluczenia z ubezpieczenia rolniczego powinien w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej złożyć w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia.

Sąd I instancji oceniał w sprawie także podstawy do przywrócenia terminu, o którym mowa w art. 5 a ust. 7 (przesłanka zdarzenia losowego), trafnie uznając że nie ma w sprawie podstaw do powołania się na daną okoliczność. Dodać można, że Sąd w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest związany treścią decyzji organu rentowego, nie orzeka więc o wszelkich żądaniach, które dotychczas nie zostały w decyzji rozstrzygnięte, czy też nawet nie mogły być rozstrzygnięte wobec braku złożenia stosownego wniosku, o którym mowa w art. 5a ust. 7 ustawy.

Kierując się wskazanymi argumentami Sąd drugiej instancji podzielił ocenę prawną zaprezentowaną w przez Sąd Okręgowy w Olsztynie. Dlatego zgodnie z art. 385 k.p.c. apelacja podlega oddaleniu. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.